

المقدمة الخامسة: في مكان المصلي

مقدمة پنجم: مكان نمازگزار

الصلاة في الأماكن كلها جائزة بشرط أن يكون مملوكاً أو مأذوناً فيه.

نماز در همه مکان‌هایی که نمازگزار مالک آن باشد یا از مالکش اجازه داشته باشد، جایز است.

والإذن قد يكون بعوض كالأجرة وشبهها، وبالإباحة وهي: إما صريحة كقوله صل فيه، أو بالفحوى كأذنه في الكون فيه، أو بشاهد الحال كما إذا كان هناك إمارة تشهد أن المالك لا يكره.

اجازه [نمازخواندن]، در مقابل دریافت اجرت و مانند آن است، و یا در مقابل آن چیزی طلب نشده؛ که یا مالک صریح اشاره کند، مثلاً بگوید: در آن نماز بخوان، یا با لفظی که رضایتش را بیان کند^(۱) یا از حالتش ناراضی بودن برداشت نشود.

والمكان المغصوب لا تصح فيه الصلاة للغاصب، ولا لغيره ممن علم الغصب. وإن صلى عامداً عالماً كانت صلاته باطلة، وإن كان ناسياً أو جاهلاً بالغصبية صحت صلاته، ولو كان جاهلاً بتحريم المغصوب لم يعذر. وإذا ضاق الوقت وهو أخذ في الخروج صحت صلاته، ولو صلى ولم يتشاغل بالخروج لم تصح. ولو حصل في ملك غيره بأذنه ثم أمره بالخروج وجب عليه، وإن صلى والحال هذه كانت صلاته باطلة، ويصلي وهو خارج إن كان الوقت ضيقاً. ولا يجوز أن يصلي وإلى جانبه امرأة تصلي أو أمامه، سواء صلت بصلاته أو كانت منفردة، وسواء كانت محرماً أو أجنبية. ويزول التحريم إذا كان بينهما حائل أو مقدار عشرة أذرع. ولو كانت وراءه بقدر ما يكون موضع سجودها محاذياً لقدمه سقط المنع. ولو حصل في موضع لا يتمكنان من التباعد صلى الرجل أولاً، ثم المرأة. ولا بأس أن يصلي في الموضع النجس إذا كانت نجاسته لا تتعدى إلى ثوبه، ولا إلى بدنه، وكان موضع الجبهة طاهراً.

نمازخواندن در مکان غصبی، برای غاصب و کسی که علم به غصبی بودن مکان دارد صحیح نیست و اگر عمداً و با آگاهی در مکان غصبی نماز بخواند نمازش باطل است، ولی اگر فراموش کند یا نداند که مکان غصبی است نمازش صحیح می‌باشد، ولی اگر به حکم (حرمت نماز در مکان غصبی) جاهل باشد، معذور نیست (و نمازش باطل است).

1- مانند این که مالک اجازه داده باشد شب در آن مکان اقامت کند که قطعاً نمازش را هم می‌تواند در آنجا بخواند. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم،

اگر وقت نماز تنگ گردد و او در حال خارج شدن (از مکان غصبی) باشد نمازش صحیح است،⁽²⁾ ولی اگر در حال خارج شدن از مکان غصبی نباشد و نماز بخواند نمازش صحیح نیست.

اگر با اجازه وارد ملک غیر شود سپس مالک بگوید که باید بیرون بروی، واجب است که خارج شود، و اگر در این حال نماز بخواند نمازش باطل است، اما اگر وقت تنگ باشد در حال خارج شدن نماز بخواند (و نمازش صحیح است).

نماز خواندن مرد در مکانی که یک طرف یا مقابل او زنی نماز میخواند جایز نیست و فرقی ندارد که زن به مرد اقتدا کرده باشد و یا فرادا نماز بخواند و نیز فرقی ندارد که زن، محرم او باشد یا نامحرم؛ اما اگر بینشان حایلی باشد و یا ده ذراع از یکدیگر فاصله داشتند، منعش از بین می‌رود. نماز زن پشت سر مرد به‌گونه‌ای که محل سجده‌اش کنار پای مرد باشد، اشکالی ندارد. اگر در مکانی باشند که نتوانند از هم دور شوند (نشود زن پشت سر مرد بایستد) باید اول مرد نماز بخواند و بعد زن.

نماز در مکان نجسی که نجاست به لباس و بدن نمازگزار سرایت نکند و محل سجده پاک باشد اشکالی ندارد.

وتكره الصلاة: في الحمام، وبيوت الغائط، ومبارك الإبل، ومساكن النمل، ومجرى المياه، والأرض السبخة، والثلج، وبين المقابر، إلا أن يكون حائل ولو عَنزَةً (خشبة طويلة)، أو بينه وبينها عشرة أذرع. وبيوت النيران، وبيوت الخمر إذا لم تتعد إليه نجاستها، وجواد الطرق، وبيوت المجوس، ولا بأس بالبيع والكنائس.

نماز در این مکان‌ها کراهت دارد:⁽³⁾

حمام،⁽⁴⁾ محل قضای حاجت، محل خواب شتر، لانه مورچه،⁽⁵⁾ محل جریان آب، زمین شوره‌زار، روی یخ، قبرستان - مگر اینکه میان او و قبرها حایلی باشد، حتی اگر حایل یک چوب بلند باشد و یا ده ذراع با قبرها فاصله داشته باشد - آتشکده، و مشروب‌فروشی و مشروب‌خوری - البته اگر نجاست به بدن و لباس سرایت نکند - کناره راه‌های اصلی و خانه‌های مجوس (اما در دیرها و کلیساها اشکال ندارد).

ویکراهه: أن تكون بين يديه نار مضرمة، أو تصاوير. وكما تكره الفريضة في جوف الكعبة تكره على سطحها. وتكره في مرابط الخيل، والحمير، والبغال، ولا بأس بمرايض الغنم، وفي بيت فيه مجوسي، ولا

2- نماز در حال خروج به این شکل است که تا جایی که توانست رو به قبله میایستد و رکوع و سجده را به‌جا می‌آورد و اگر نتوانست، رو به قبله بودن نمی‌خواهد و رکوع و سجود را هم با اشاره انجام می‌دهد. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 39)

3- تمامی موارد مکروهی که گفته شده است، هم برای نمازهای واجب است و هم نوافل می‌باشد. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 41)

4- مقصود، محل غسل است. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 41)

5- منظور زمینی که مورچه‌ها در آن سوراخها و لانه‌های فراوانی دارند. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 41)

بأس باليهودي والنصراني. ويكره بين يديه مصحف مفتوح، أو حائط ينز من بالوعة يبال فيها، ويكره إلى إنسان مواجه إلا أن يكون الحجة على الناس كالإمام (ع)، أو باب مفتوح.

همچنین خواندن نماز در مقابل آتش افروخته یا تصاویر و خواندن نماز واجب داخل کعبه و بر بام آن، و خواندن نماز در اصطبل اسب، الاغ و قاطر، مکروه است اما در آغل گوسفندان مکروه نیست؛ همچنین خواندن نماز در خانه‌ای که در آن مجوسی باشد مکروه است، اما وجود یهودی و مسیحی مشکلی ندارد. نماز خواندن در مقابل قرآن گشوده شده و همچنین نماز خواندن رو به دیواری که از چاه فاضلاب که در آن بول هست رطوبت گرفته باشد، و رو به یک انسان نماز خواندن، مگر اینکه حجت بر مردم باشد مانند امام (ع)،⁽⁶⁾ و مقابل در باز نماز خواندن، مکروه است.